

Тема 6. Докази в господарському процесі

Виконав:

Студент 4 курсу

Юридичного факультету
(заочна форма навчання)

5 групи

Матієнко Дмитро Юрійович

Господарську процесуальну форму характеризує спосіб встановлення юридичних фактів – доказування

- Під поняттям доказування розуміється розумова і процесуальна діяльність суду й інших учасників господарського процесу, яка спрямована на встановлення істини в конкретній справі та вирішення спору між сторонами.
- Доказування охоплює практично усі способи встановлення фактів, які в повному обсязі доступні тільки в судовій процедурі.
- Судове доказування як комплексний інститут, що поєднує права й обов'язки суб'єктів доказування, засоби доказування, процедуру надання, дослідження, перевірки й оцінки доказів та інші аспекти, створює унікальні можливості встановлення істини, забезпечує оптимальний розподіл роботи між зацікавленими особами й органом, що вирішує поставлені завдання.

Поняття та ознаки доказів

Згідно із ст. 32 ГПК України, доказами у справі є будь-які фактичні дані, на підставі яких господарський суд у визначеному законом порядку встановлює наявність чи відсутність обставин, на яких ґрунтуються вимоги і заперечення сторін, а також інші обставини, які мають значення для правильного вирішення господарського спору

Найменше норм, що регулюють правила доказування, міститься в Господарському процесуальному кодексі (12 статей): це пояснюється вузьким переліком джерел доказів у господарському процесі, зокрема, відсутністю такого джерела, як показання свідка.

Класифікація доказів

В науці господарського процесу існує три основні види класифікацій доказів.

За джерелом отримання

- особисті
- речові (предметні)

За процесом формування

- первинні
- похідні

За характером зв'язків з шуканим фактом

- прямі
- непрямі

Практичне значення класифікації доказів полягає в тому, щоб виробити спільні для певних груп судових доказів правила їх отримання та оцінки.

Розділом V ГПК України передбачаються такі види доказів:

письмові докази (ст. 36);

речові докази (ст. 37);

висновок судового експерта (ст. 42).

Співвідношення доказів та доказування

- в основі будь-якого доказування лежить процес пізнання;
- докази – це завжди відомості про обставини, які встановлюються одними і тими самими засобами доказування;
- підхід до достовірності та достатності доказів також має подібність, що сягає корінням у гносеологічні процеси;
- засоби доказування однакові для будь-якого процесу дослідження доказів в сфері правозастосування;
- порядок дослідження доказів має загальні риси, що зумовлено правовими та психологічними ознаками.

Належність і допустимість доказів

- Правила належності та допустимості доказів закріплені у процесуальному законодавстві багатьох країн. Зокрема, згідно з правилом 401 Федеральних правил доказування США (Federal Rules of Evidence; далі — FRE) належність (relevancy) визначається як властивість кожного конкретного доказу зробити будь-який факт, що має значення для вирішення спору, більш чи менш ймовірним, ніж це мало б місце за відсутності цього доказу. Це означає, що доказ повинен відповідати певним традиційним уявленням про достовірність, тобто відповідати дійсності.

Належність і допустимість доказів

- Допустимість доказів також обмежується ч. 2 ст. 34 ГПК, відповідно до якої обставини справи, що за законом мають бути підтверджені певними засобами доказування, не можуть підтверджуватися іншими засобами доказування. У матеріальному праві зустрічаються такі норми, що забороняють використання певного засобу доказування для доведення певних обставин.
- Якщо належність означає, що надані суду докази повинні стосуватися саме даної справи, то допустимість припускає, що обставини справи, які відповідно до законодавства повинні бути підтверджені певними засобами доказування, не можуть підтверджуватися іншими засобами доказування.

Належність та допустимість електронних документів як доказів

- З приводу належності та допустимості електронних документів як доказів. необхідно зазначити, що довгий час в Україні триває наукова дискусія з цього приводу.
- Судова практика пішла тим шляхом, що якщо електронні докази не передбачені в чинному ГПК як допустимі засоби доказування, то ніякі фактичні дані бути ними підтверджені не можуть. Інакше кажучи, електронні докази відсутні в переліку законних засобів доказування, а тому не долучаються до справи як такі. Між тим у ч. 2 ст. 8 Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг» від 22.05.2003 р. чітко закріплена норма, згідно з якою допустимість електронного документа як доказу не може бути спростована лише на підставі того, що він має електронну форму.

Письмовими доказами є документи і матеріали, які містять дані про обставини, що мають значення для правильного вирішення спору (ч. 1 ст. 36 ГПК України)

- За формою письмові докази класифікуються за такими чотирма ознаками :
- 1) за суб'єктами (джерелом) формування – офіційні та неофіційні (приватні);
- 2) за характером змісту – розпорядчі та довідковоінформаційні;
- 3) за формою закріплення – прості та нотаріально посвідчені;
- 4) за способом формування – оригінали та копії.

ВИСНОВКИ

- Докази в господарському процесі мають свої особливості.
- Протокол як вид доказу в залежності від змісту є двох видів: 1) протокол про підсумки голосування; 2) протокол фіксації порядку та змісту проведених зборів колегіального органу. В залежності від суб'єкта, рішення якого оформляються протоколом, виділяють: 1) протокол загальних зборів учасників (акціонерів) товариства; 2) протокол наглядової ради; 3) протокол колегіального органу управління товариства (правління, дирекція, тощо).
- Потребує окремого правового закріплення в Господарсько-процесуальному кодексі України аудиторський висновок.
- Також з метою врегулювати процедуру надання очевидцями доказової інформації в сучасних умовах визріла потреба законодавчого закріплення показань свідків як окремого виду доказів.
- Нормативне регулювання й теоретичне дослідження проблем доказування посідає чільне місце і у процесуальному праві, найважливішою складовою якого є доказове право, і в процесуальній науці, де провідну роль відіграє теорія доказування. Враховуючи понятійний склад, зміст і мету доказового права, можна зробити висновок, що доказування є ширшим поняттям, ніж докази, і включає в себе останнє.
- Закріплення письмової форми зазначення, подання нових доказів до суду апеляційної інстанції активізує осіб, які беруть участь у справі, в суді першої інстанції, і як наслідок, попереджає “притримування” доказів, затягування процесу, визначає часові межі здійснення права на подання нових доказів (протягом строку апеляційного оскарження), сприяє виконанню судом апеляційної інстанції завдань щодо перевірки законності та обґрунтованості рішень, ухвал суду першої інстанції, що не набрали законної сили.
- Активні повноваження суду здійснюються в рамках процесуального пізнання. Вони не кореспондують процесуальним правам сторін, іншим учасникам процесу в сфері доказування. Але не будь-які повноваження в рамках процесуального пізнання можна відносити до категорії активного повноваження суду.
- Таким чином, належне і своєчасне виконання судом своїх зазначених вище повноважень сприяє безперешкодному функціонуванню принципу змагальності, дійсного і вільного змагання сторін, використанню сторонами та особами, які беруть участь у справі, їх прав та обов'язків. І, навпаки, неналежна їх реалізація перешкоджає провадженню у справі, що нерідко призводить до скасування судових рішень вищестоящим судом.

Дякую за увагу!